KVINDEBLADET

• HVAD VI VIL •

UDGIVET AF

KVINDELIG FREMSKRIDTSFORENING.

Nr. 9.

Udgaar hver Søndag. Abonnement 60 Øre pr. Kvartal foruden Postpenge. Annoncer pr. Petitlinie eller dens Plads 10 Øre.

København, Søndagen den 1. Marts 1891.

IV. Aargang.

Alle Klager over Uregelmæssigheder i Bladets Forsendelse bedes indgivet til det Posthus, hvorfra Bladet udleveres.

Professor Sonja Kowalewski.

Om Fru Sophie Kowalewski, Professor i Mathematik ved Stockholms Universitet, hvis Død omtaltes i et foregaaende Nummer af „Hvad vi vil", har vi indhentet følgende biografiske Oplysninger, til Dels fra Stockholmerblade:

Sonja Kowalewski var født 1853 i Moskwa og tilhørte den gamle Magnatslægt Corvin Krukowski, hvis berømte Stammefader var den ungarske Konge Mathias Corvinus.

Hun viste en tidlig Videbegærlighed og en aandelig Modenhed, der i Hjemmet vakte Bekymring som stridende mod sand *Kvindelighed*.

Det var ganske tilfældigt, at det rigt begavede Barn fik klaret for sig, hvilken Gren af aandelig Virksomhed hun særlig skulde hengive sig til. Da hun var tolv Aar gammel, kom nemlig en af hendes Fættere tilligemed sin Informator i Besøg paa Godset, hvor han skulde tilbringe et Par Maaneder. I denne Tid skulde han øve sig i Regnekunsten, Mathematiken, og hans Lærer fik det Indfald, at Drengens Æresfølelse vilde vækkes, om han fik en kvindelig, jævnaldrende Kammerat. Sonja fik Lov at deltage i Undervisningen, der for hendes Vedkommende ansaas som en Leg, men af denne Leg blev Alvor. Det tolvaarige Barn viste en saa brændende Interesse for det ny Læreemne, at det vakte Forældrenes Uro og de forbød pludselig de mathematiske Studier. Men Lysten var nu en Gang vakt, og uden Bøger og Undervisning vedblev Barnet at løse den ene Regneopgave efter den anden.

En Dag fik Faderen Besøg af en Ungdomsven, en Mand med udmærkede Kundskaber i Mathematik og Fysik. Sonja begyndte straks at tale med ham om sit Yndlingsemne, og den usædvanlige mathematiske Begavelse, hun derved lagde for Dagen, gav ham Anledning til ved sin Afrejse at forære den unge Sonja en af ham forfattet Lærebog i Fysik. Nogen Tid efter traf de sammen i St. Petersborg, og paa hans Spørgsmaal om Sonja havde læst Bogen, svarede hun, at hun kendte den fuldstændigt. Da Bogen nu indeholdt en Mængde svære Sager og forudsatte større Forkundskaber end han tiltroede Sonja, vakte Svaret Mistro, men da han undersøgte det nøjere, opdagede han, at det virkelig forholdt sig rigtigt. Det gjorde et saa dybt Indtryk paa denne Mand, at han besluttede sig til at formaa Sonjas Fader til at lade hende studere Mathematik.

Sin første Undervisning fik hun i Petersborg. Femten Aar gammel blev hun i 1869 Student ved Hejdelbergs Universitet. Samme Aar giftede hun sig med den begavede Paleontolog, Professor Kowalewski i Moskwa.

Sine mathematiske Studier fortsatte Sonja i Berlin 1871—74, hvor den største nulevende Mathematiker, Weierstrass, forbavset over hendes sjældne Ævner, holdt Forelæsninger for hende alene, da Kvinder ikke kan faa Adgang til Berlins Universitet. Ved Afslutningen af denne Undervisning indsendte Weierstrass tre af hendes skriftlige Arbejder til Universitetet i Göttingen, og Resultatet blev, at den unge 21aarige Russerinde promoveredes til Doktor philosofie uden forudgaaende mundtlig Prøve. Det var en stor Ære, der her vistes hende, idet hun ikke alene var den første Kvinde, hvem Doktorgraden blev tilkendt fra det gamle Göttinger-Universitet, men hun var ogsaa den første — maaske den eneste — hvem Doktorgraden enstemmig gaves uden mundtlig Prøve.

Efter Mandens Død (1883) kaldtes hun 1884 til Stockholms Højskole (Universitet) for at holde Forelæsninger. I Juni samme Aar udnævnedes hun til Professor ved dette, hvor hun siden har udøvet en Virksomhed uden Lige.

En stor videnskabelig Udmærkelse beredtes Sonja Kowalewski 1888, da hun fik *prix Badin* for den bedste Afhandling, indsendt til det franske Akademi over følgende Emne i den mathematiske Fysik: „at i noget væsentligt Punkt fuldende Theorierne for et fast Legemes Bevægelse."

Paa Grund af „den aldeles usædvanlige Dygtighed, der var lagt for Dagen i denne Afhandling", besluttede Akademiet som en særlig Udmærkelse at fordoble *prix Badin*, der var bestemt til 3,000 Francs. Denne Udmærkelse blev hende overleveret under store Æresbevisninger.

Foruden adskillige mathematiske Arbejder af høj Rang har Fru Kowalewski ogsaa udmærket sig paa det skjønliterære Omraade. Hendes Bog „Ur ryska lifvet" vakte stor og berettiget Opmærksomhed, En Del Arbejder saavel literære som videnskabelige blev desværre bfbrudte ved hendes altfor tidlige Død.

Sonja Kowalewski var en Kvinde, der mer end nogen anden ved sit ihærdige Arbejde har gavnet Kvindesagen, hun har vist, at naar Kvinden ejer Ævner og vil bruge dem, saa vinder hun frem saa langt som Manden og endda nok saa langt.

Hun var en elskværdig, livlig og ildfuld Natur, og hun vandt sig mange Venner, ikke alene Beundrere.

Man har Ret til at kalde hende en af Kvindesagens Forkæmpere, skønt hun ikke optraadte som Agitator, hele hendes Liv bar Vidnesbyrd derom.

Hun efterlader sig en 11aarig Datter.

Den sidste Jul tilbragte hun i Syden, sagtens hos Hertuginde Cajanello, født Leffler, der var hendes bedste Veninde, hvem hun beundrede og sammen med hvem hun